

plnosťou Zákona je *lásky*

Milosť vám a pokoj od Boha nášho Otca, a od Pána Ježiša Krista, amen.
Slová dnešného kázňového textu sa nachádzajú v **R 13, 8 - 10**:

“

Nikomu nič nedlhujte, len to, aby ste sa milovali. Lebo kto blížneho miluje, naplnil zákon. Ved' prikázania: nescudzoložíš, nezabiješ, nepokradneš, nevydáš krivé svedectvo, nepožiadaš, a ak je nejaké iné prikázanie, v tomto slove sú zhrnuté: Miluj blížneho ako seba samého. Láska blížnemu zle nerobí. Plnosťou zákona je teda láska.

”

Tieto dôsledky totiž nie sú ohraničené ani časom, ani priestorom, iba ak našou vlastnou nevšímavosťou a ľahostajnosťou. Z toho plynie, že začiatok adventného obdobia je vhodné venovať práve téme otvorenosti kresťana pre veci Božie, pre dynamiku Božieho konania v tomto svete, so všetkým, čo nám ona prináša.

Bratia a sestry.

Advent je pre kresťanov v prvom rade obdobím očakávania. Kresťanská cirkev si pripomína príchod Spasiteľa do tohto sveta. To je fakt, a ako taký sa stal prirodzenou súčasťou našej kultúry a tradície. Stotožnili sme sa ním do tej miery, že v súčasnosti nás adventné obdobie upomína skôr na rýchlosť plynúceho času, a v tomto roku intenzívnejšie ako inokedy, sa pridávajú aj obavy z budúcnosti.

Je preto potrebné sústavne si pripomínať, čím je advent jedinečný a čo nám prináša do našich každodenných radostí a starostí, ako prísľub nového začiatku.

Aby sa tak stalo, musíme byť otvorení jednak historickému významu udalosti príchodu Spasiteľa do reality vymedzenej časom a priestorom, no rovnako tak aj dôsledkom, ktoré so sebou táto udalosť prináša.

Slová apoštola Pavla, ktoré sme prečítali z Listu Rimanom na prvé počutie akoby nezapadali do tohto kontextu. Je to však iba zdanlivé. V skutočnosti tieto slová výstižne charakterizujú obsahovú náplň začiatku adventného obdobia. V Ježišovi Kristovi totiž dochádza k naplneniu zákona, a to tým najparadoxnejším spôsobom.

Nie pompéznosťou, či bombastickými prejavmi mocných tohto sveta a ich prisluhovačov, ani udalosťami, ktoré vzbudzujú úžas davu, ale zdanlivo nenápadne, čírou a úprimnou láskou, ktorá sa odovzdáva v plnosti v prospech človeka, v prospech všetkých, v prospech celého sveta.

Táto láska dokáže kráčať v ústrety človeku aj napriek tomu, že ten jej tak často nerozumie a odmieta ju, táto láska je ochotná trpieť, nechá sa aj ukrižovať, len aby človek, to jedinečné, zvláštne Božie stvorenie, plné túžob, ideálov, ale aj vnútorného nepokoja, ktorý je napriek všetkému negatívne mu stále predmetom Božieho záujmu a starostlivosti, mohol žiť a vojsť do spoločenstva svätých, teda tých, ktorí sú povolaní Bohom, aby spoločne vytvorili dokonalé spoločenstvo Božích detí, vzájomne tak často a veľmi odlišní, no napriek tomu spojení práve touto Božou láskou.

O tom sú aj tieto Pavlove slová. Pavol sa snažil ešte skôr ako sa do hlavného mesta vtedajšej Rímskej ríše sám dostal, riešiť problémy a napätia, ktoré tu vznikli medzi židovskou a nežidovskou komunitou Kristových nasledovníkov. Kresťania nežidovského pôvodu už nemali tak blízky vzťah s tamojšími synagógami a židovskú tradíciu vnímali pod vplyvom propagandy stále viac negatívne. Na oboch stranách vládlo presvedčenie, že bránia tú správnu vec.

Každá zo strán však zdôrazňovala v prvom rade to, čo jej bolo vlastné a osobitné, teda to partikulárne, či už to bola etnická príslušnosť k Božiemu vyvolenému ľudu Izraela a tým aj nevyhnutnosť žiť podľa predpisov zákona, ako tomu bolo v prípade kresťanov zo židovstva, alebo na strane druhej povyšovanie sa na Židov, s ktorým kráčalo ruka v ruke znevažovanie židovských tradícií v domnienke, že evanjelium zrušilo platnosť zákona, čoho dôsledkom bolo aj presvedčenie, že židovská viera a s ňou spojený jedinečný spôsob života, už nemajú význam a patria do minulosti.

Takéto predsudky a neschopnosť otvoriť sa novej skutočnosti, adventu, radostnej udalosti príchodu Spasiteľa na tento svet pre dobro všetkých ľudí, Židov i Nežidov, bránili týmto rozhádaným skupinám poznať skutočný význam evanjelia. Pavol sa preto snaží situáciu upokojiť. Vyzýva adresátov listu, aby sa stíšili pred Hospodinom a v pokore a vzájomnej úcte sa učili tej skutočnej, pravej múdrosti zhora. Majú sa v plnom rozsahu otvoriť pre Božie konanie a snažiť sa nielen pochopiť, ale hlavne v dôvere akceptovať, že Božím zámerom, a to od samého počiatku stvorenia, bolo a stále je priviesť človeka k skutočnej ľudskosti. Nie násilím, ani manipuláciou, či lstou, ale úprimnou a dokonalou láskou, ktorá sa ponúka a dáva každému človeku bez rozdielu, snaží sa v ňom zaplniť všetky prázdne miesta zmysluplným obsahom tak, aby ho zdokonalila a naučila milovať.

Milovať nielen seba, ale aj ostatných. Milovať človeka preto, že je človek a pre obraz Boží, na ktorý je stvorený.

Práve preto zapadajú tieto Pavlove slová dokonale do začiatku adventného obdobia. Sú totiž nielen indikatívom, ale súčasne aj imperatívom. Zaväzujú nás, aby sme na sebe neustále pracovali. Učia nás otvorenosti pre Božie konanie v tomto svete a dôsledkom, ktoré z toho plynú. A práve otvorenosť je jedným zo zásadných postojov, ktorý by mal kresťan zaujať vždy, keď sa stretáva s udalosťami spojenými s Božím zjavením v tomto svete. Platí to rovnako aj o advente. Práve otvorenosť je kľúčom k porozumeniu tejto udalosti.

V prvom rade je treba zodpovedať otázku, čo to vôbec znamená byť otvorený, čomu a komu má byť kresťan otvorený, a ako správne rozumieť tomuto pojmu? Samotný výraz „otvorenosť“ ponúka viacero významov, ako nezakrytosť, zjavnosť, úprimnosť, ale aj priamosť. Priamosť znamená zároveň umožniť voľný prístup tomu, čo k nám prichádza zvonka. Niečomu novému. Má preukázať schopnosť nechať sa aj presvedčiť ak na to príde, a ak to je potrebné.

Práve posledný spomenutý význam je dôležitý a vhodne dopĺňa všetky ostatné nuansy. Kresťan by mal dokázať reagovať priamo na všetko, s čím je konfrontovaný a čo ho núti zaujať postoj a rozhodnúť sa. Zvlášť by mal byť otvorený a priamy voči Božiemu konaniu v tomto svete, v jeho osobnom živote, ale aj v živote ostatných. Otvorenosť sa tak stáva charakteristickou vlastnosťou kresťana. Iba tak je možné prijímať každodenne životodarnú energiu z Božieho slova.

Byť otvorený je zároveň výsledným stavom v procese pokánia, ktoré, ako to vyjadruje pôvodný grécky výraz metanoia, znamená „zmeniť myslenie“, v prenesenom význame „obrátiť sa k Bohu“.

Zmena myslenia a obrátenie sa k Bohu, to oboje prináša do života veriaceho človeka prirodzený imperatív citlivo a pozorne vnímať a hodnotiť všetko, čo sa okolo neho deje.

Byť pripravený aj na to nové, čo ho ruší a do istej miery znepokojuje v každodennom stereotypu a častokrát v zdanlivej bezpečnosti toho, čo už pozná, čomu dôveruje a o čom je presvedčený, že je tým najlepším, najdokonalejším a súčasne i tým posledným, čo možno o živote povedať a čo život človeku ponúka.

To všetko charakterizuje kresťana ako osobnosť, ktorá je pevne napojená na zdroj života, ktorým je Boh, nie ten Aristotelov prvý hýbateľ, staticky spočívajúci vo svojej dokonalosti a nemennosti, indiferentný voči všetkému, čo sa okolo neho deje, ale živý a v dejinách dynamicky konajúci Boh Abraháma, Izáka a Jáкова, jediný Boh a Otec Pána Ježiša Krista.

V kontexte tejto charakteristiky je treba pristupovať aj k adventu. Advent je časom vnútornej prípravy na príchod Spasiteľa. Táto príprava so sebou prináša aj otvorenosť a priamosť v konaní voči našim blíznym. Je to nevyhnutný a zároveň prirodzený dôsledok Božej milosti, ktorú prijímame v diele Ježiša Krista. Byť otvoreným voči potrebám svojich blízkych znamená predovšetkým žiť životom založeným na láske, ktorá musí byť realizovaná viditeľne, v konkrétnych skutkoch, vo vzájomných vzťahoch. Inými slovami, viera má byť živá, jednoducho povedané, vyžaduje si aktivitu a činnosť. Je to veľmi ťažké, ale zároveň akútne dôležité a potrebné. Potreby našich blízkych si vyžadujú priame a bezprostredné konanie a to v každom smere, v každej oblasti, v každom čase. Výstižne to charakterizujú práve slová apoštola Pavla, ktoré sú dnešným kázňovým textom (R 13, 8 – 10):

Nikomu nič nedlhujte, len to, aby ste sa milovali. Lebo kto blížneho miluje, naplnil zákon. Ved' prikázania: nescudzoložiť, nezabiješ, nepokradneš, nevydáš krivé svedectvo, nepožíadaš, a ak je nejaké iné prikázanie, v tomto slove sú zhrnuté: Miluj blížneho ako seba samého. Láska blížnemu zle nerobí. Plnosťou zákona je teda láska.

V týchto slovách možno veľmi zreteľne pozorovať kontinuitu medzi Starou a Novou zmluvou. Boží zákon je možné naplniť iba láskou. Od samého začiatku je Božie zjavenie vyjadrením Božej lásky k tomuto svetu a k človeku.

To, že žiaden človek na tomto svete nedokáže bezvýhradne a v plnom rozsahu naplniť Boží zákon je zrejmé. To však nie je jeho účelom. Zákon nám má každodenne ukazovať hranice našich možností a tým aj našu plnú závislosť na Božej milosti. Tým nás súčasne udržiava na tej správnej ceste života a pomáha nám vidieť a porozumieť dokonalosti a súčasne i paradoxu lásky Božej.

A práve toto posolstvo so sebou prináša advent. V Ježišovi prišiel na svet Kristus, v ktorom konal sám Boh. Práve táto skutočnosť nás má motivovať a viesť k tomu, aby sme boli aj my otvorení pre potreby našich blízkych, pričom odpoveď na otázku, kto je mojím blíznym, tá je a musí ostať jasná – každý človek.

K tomu však potrebujeme predovšetkým odvahu zbaviť sa egoizmu a predsudkov, no i ničivého panického strachu zo zmien a nových situácií.

Potrebuje sa zbaviť čiernobieleho videnia sveta okolo nás, potrebujeme vidieť ďalej ako len na seba. Iba tak sa advent stane skutočne prísľubom nového začiatku, novej nádeje žiť zodpovednejšie a obetavejšie ako jednotlivci, ako manželia, rodičia, rodiny v širšom, či užšom zmysle, ako priatelia. Iba tak sa nádej nového začiatku naplní aj v živote kresťanskej cirkvi. Iba tak bude advent vždy aj novým adventom, ktorý znamená nádej a skutočnú radosť z toho, čo pre nás vykonal Boh v Ježišovi Kristovi, našom Pánovi. Stane sa tak nádejou pre celý svet. A práve o to v tomto svete ide.

Nepremrhajme preto aj túto ďalšiu novú príležitosť, obrátiť svoju pozornosť a myseľ k Božiemu zámeru zachrániť láskou svet a človeka pre život dokonalý, život naplnený pokojom, ktorý prevyšuje každý rozum.

Amen.

prof. Mgr. František Ábel, PhD.
Katedra Novej zmluvy

Skloňme sa k modlitbe:

Bože,

d'akujeme Ti za Tvoju milosť v Ježišovi Kristovi. Tvoja spravodlivosť je jedinou cestou k spásu, preto Ťa prosíme, pomáhaj nám odolávať pokušeniu uplatňovať v živote našu vlastnú spravodlivosť a zamieňať ju za Tvoju. Pomôž nám Bože svojim svätým Duchom prekonávať slabosť a odcudzenosť a nachádzať v Tvojom evanjeliu stále novú inšpiráciu pre život Kristovej lásky. Bud' pri nás v každodennom zápase s prekážkami a problémami, pomáhaj nám prekonávať bariéry odcudzenia a predsudkov, ktoré nás rozdeľujú. Prosíme o novú silu a motiváciu, aby sme si dokázali nájsť čas pre tých, ktorí potrebujú pomoc, porozumenie, lásku a spoločenstvo. Pomáhaj nám byť otvorenými pre nový advent a sním aj prísľub nového začiatku a novej nádeje pre všetkých. Veríme, že s Tvojim požehnaním dokážeme vlastným príkladom šíriť zvesť evanjelia všade tam, kde je to potrebné, pretože ňom je zmysel i cieľ života každého človeka.

Amen.

Vypočuj nás Bože, keď k tebe spoločne voláme:

**Otče náš, ktorý si v nebesiach.
Posväť sa meno Tvoje!
Príd' kráľovstvo Tvoje!
Bud' vôľa Tvoja, ako v nebi, tak i na zemi!
Chlieb náš každodenný daj nám dnes!
A odpusť nám viny naše, ako aj my odpúšťame vinníkom svojim!
I neuved' nás do pokušenia!
Ale zbav nás zlého!
Lebo Tvoje je kráľovstvo i moc i sláva na veky.
Sláva Bohu: Otcu, Synu i Duchu Svätému, ako bola na počiatku,
teraz, i vždycky, i na veky vekov, amen.**

Požehnanie:

**Nech ťa požehná Hospodin a nech ťa ochraňuje!
Nech rozjasní Hospodin svoju tvár nad tebou a nech ti je milostivý! Nech obráti Hospodin svoju tvár k tebe a nech ti udelí pokoj!
Amen.**